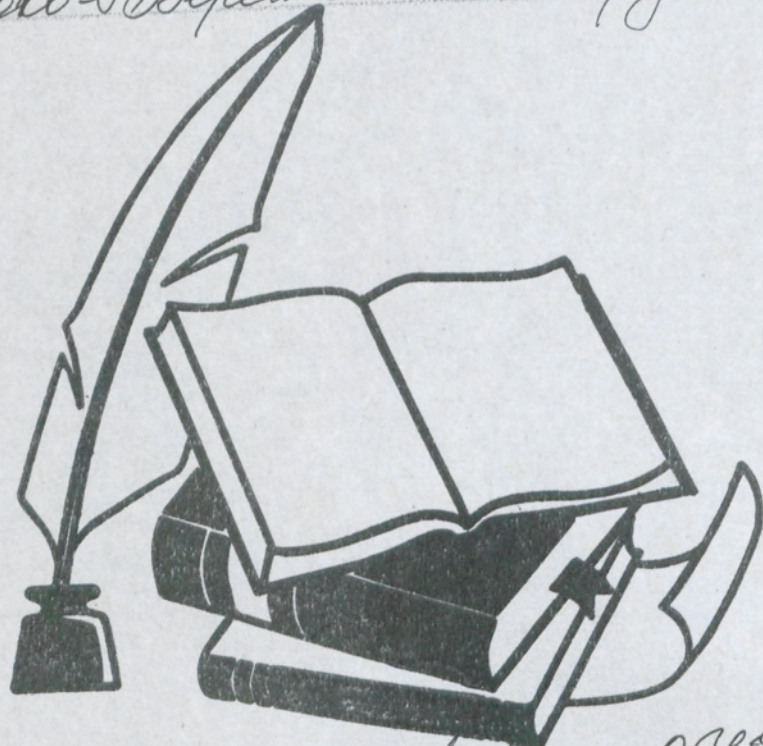

66 1 2958-1
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
Тернопільської області

Архів з біографії
Горьківського-Бережанського округу ОЗУ

99

Звіт по Горьківському марксовому ОЗУ про середню
школу міста Тривене від 31 грудня 1944 р.
Машинкою

ПАПКА ДЛЯ ПАПЕРІВ

Українські дані: 31 грудня
1944 р.

Українською документація: 1
Українською архівів: 2
Збереження: пошитою

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ 3
Тернопільської області
р-3567: 1 Слова 99

З В І Т

ПРО СЕРЕДНЮ ШКОЛУ В
М. ТОВСТЕ

В місті Товсте, яке являється рівночасно райцентром, існує загально-навчальна Середня Школа з українською мовою навчання. Національний педагогічно-методичний колектив - це переважно українці, частина росіян та одна єврейка. Директор школи Папірний Ничипір Олексійович. Всі викладачі походять із СУЗ. Учителів із ЗУЗ, які скорше тут працювали, звільнено. Взаємини між учителями позбавлені довіри. Причиною являється недовіра та національні різниці.

Матеріальний стан учительства дуже лихий. Він змушує учителів присвячувати більше уваги на матеріальне забезпечення, що дуже від'ємно впливає на навчання. Сам директор школи, наприклад, залишив весною 1947 року викладати історію, тому, що їздив до Теревовлі по картоплю. Інші вчителі протягом цілих тижнів шукали за квартирами і ніде не могли їх знайти. Викладач української мови в 9-му класі Сура Абрамовна, не зважаючи на пізно осінь, ходила лише в галосах та подертому одязі, бо іншого не мала. Харчами вчителі забезпечені в дуже малій кількості. Зарплата, яку одержують не вистарчає їм на прожиток. Зі сторони держави помічі жодної не одержують. Хоча як не парадоксально звучить це, але знесення карткової системи причинилося до погіршення матеріального рівня учителів, головне в питанні харчового забезпечення. Тоді коли при наявності карткової системи вчитель був забезпечений бодай малим харчевим пайком, зараз він, силою обставин, позбавлений і того. В перших днях скасування карткової системи в магазинах появилася достатня кількість харчпродуктів, але вчителів не було стільки грошей, щоби забезпечитись харчами на довший час. Тепер магазини майже пусті. Вряди-годи появляються продукти. Щоби їх закупити треба простояти пів, а то й цілий день у "черзі". Річ ясна, що вчитель прикріплений до праці, якщо не має рідні чи когось з близьких, не має змоги стояти в "черзі", а тим самим позбавляється можливості закупити щонебудь в магазині. Невідрадне становище доводить учителів до хабарництва та спекуляції. Це знову ж відбивається на навчанні. Учні, які мають змогу дати хабаря, занебуть науку, вірячи в те, що диплом буде. Вистарчить лише під кінець шкільного року завести "дещо" декотрим учителям.

Фаховий рівень учителів зовсім не відповідає вимогам. З браку викладачів українська мова в 10-му класі зовсім не викладається. Приїхала, що правда, на початку шкільного року викладач української мови, але вона "нікак не понімала українського язика" і на другий чи третій день втекла зі школи. Зараз викладачем української мови в 9-му класі є Сура Абрамовна, єврейка, яка мало що більше "понімає" по-українськи. Вона, між іншим, твердить, що слово "безопасна" чисто українського походження. Українською мовою дуже слабо володіє.

Некваліфікованість учителів та їхнє недбале ставлення до навчання у великій мірі підриває їхній авторитет серед учнів. Хабарництво, спекуляція, яку змушені управляти вони, протекціоналізм, мала педагогічна практика та досить обмежене знання обнижують вартість учителів в очах учнів. Не без наслідку був вчинок директора, який казав учням полоти його грядки та сапати кукурудзю, чи в колгоспі протягом трьох днів в'язати та мотелити ячмінь.

Всіх учнів в школі від 5-го до 10-го класів 92. Це переважно місцеві та з далеколих сіл. Невелика частина між ними дітей прибулих із СУЗ службовців та партійців. Всіх їх 11. Мале число учнів, які користуються середньої школи пояснюється в першу чергу матеріальними умовами селян. Почавши від 8-го класу всі учні зобов'язані платити за навчання по 150 карбованців річно. За сплати звільнені лише діти упределенованих партійців, сестра судді Хороленко та дочка зав. райфінвідділу Гандзіна. Зі сторони держави учні не одержують жодної допомоги. Навпаки, учнів зобов'язано було сплатити держпозику. Брак відповідної опіки державою школою відчувається

дуже різко учнями. Школа не забезпечена у відповідне устаткування. В 10-му класі 15 учнів сидить коло одного стола і тут же пишуть, тому, що немає відповідних лавок. Книжки свої складають на долівку під лавами, на яких сидять. У великій мірі відчувається брак підручників та шкільного приладдя. Зошитів, наприклад, неможливо купити навіть на базарі по спекулятивній ціні, так, що учням доводиться писати на нотатках зроблених з газет. Крім історії жодних інших підручників немає. Підручниками по користуються лише вчителі, які подають матеріал, переважно задиктовуючи учням приготівані конспекти.

Депутат до Верховної Ради УРСР Голий, що балатувався по цьому районі і з зав. ОблВНО, відбуваючи з учнями зустріч, обіцяв дати допомогу, але обіцянки залишились обіцянками.

В школі існує комсомольська організація, яка начислює 24 члени. З того в 7-му кл. 1, в 8-му кл. 12, в 9-му кл. 1 та в 10-му кл. 10. Комсомольцями в першу чергу являються діти партійних та службовців із СУЗ, решта - місцеві. Комсоргом є учениця 9-го класу Гандзіна. В комсомол стягається найкращих учнів школи, не питаючи про їхню згоду. У відповідь насильному втягуванню в комсомол появилася на стіні школи у 1946/47 навчальному році написаний рукою якогось із учнів клич: "Учні не пишуться до комсомолу". В зв'язку з тим директор школи скликав учнівські збори на яких сказав, між іншим, - "В наші школі є такі учні, що дезорганізують класи і їх треба викрити". Не дуже радо беруть комсомольці участь в своїх зборах, які відбуваються два рази в місяць. Одна із комсомолок запитана чи піде на збори відказала: "К чорру мені той комсомол!" Як каже сама комсорг, члени комсомолу несамовісно ставляться до своїх завдань і не відповідають вимогам.

Всі нижчі класи охоплені піонерською організацією. До кожного класу прикріплена піонервожата. Піонервожатими є учениці-комсомолки з 10-го і 9-го класів - Жороленко і Гандзіна, одна учителька та одна спеціально призначена з райкому комсомолу.

Культурне життя серед шкільної молоді не знаходить належного вияву. Учні відбувають деколи культурні походи в кіно, Головно, коли представляють "історичні" фільми, як наприклад "Клятва". Читання книжок серед учнів мало поширене. Причиною тут брак відповідної літератури та неохота в більшості учнів до більшовицьких творів взагалі.

Взаємовідносини між учителями, а учнями недружні. Очевидна брехня, яку доводиться часто повторяти учителям про щасливе життя в СССР, про "демократію", про свободне життя народів СССР, про опіку партії і уряду й інше являються причиною недовіри та ворожого ставлення учнів до учителів. Учні часто висмівають їх та одверто заперечують ім. Нерідко зривають уроки, піднімаючи на сміх учителя. Дуже скоро схоплюються учнями деякі похибки учителів, що стає причиною висмівань та легковаження. Антипатію до учителів серед учнів викликає навіть їхнє походження чи саме ім'я, як наприклад ім'я викладача української мови в 9-му класі Сура Абрамовна. Учні дразнили її "Суру", аж врешті директор офіційно "перехрестив" Суру на Софію і казав учням так її називати. У великій мірі на взаємовідносини між учителями і учнів від'ємно впливає постава родичів до учителів та школи взагалі. Дома часто доводиться учням чути негативні вислови про більшовицьку школу та про учителів.

Навчання в школі мало кваліфікованими викладачами ^{проходяться} недбало. Головну увагу звертається на навчання російської мови та літератури. Як мало уваги присвячується вивчанню української мови та літератури свідчить факт, що в 10-му класі ці дисципліни зовсім не вивчаються, бо немає викладача. Почавши від місяця листопада в школі не викладається воєнізації зовсім. Загально у навчанні та виховуванні помітна тенденція оусифікації та в багатьох випадках заведкування своїх обов'язків зі сторони педагогів, а також і учнів.

Постій, дня 31 грудня 1947 р.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 2 (два) аркушів;

у тому числі літерні номери _____;

пропущені номери _____

+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Тогови. Смеріасі

Посада

20.06. 2018 року

[підпис]
(підпис)

Г. Мун

(ініціали (ініціал імені), прізвище)